

Παρασκευή
31 Οκτωβρίου 2025

20:30
Μέγαρο Μουσικής Αθηνών

Απόηχοι πολέμου: Μάλερ και Κόρνγκολντ

80 χρόνια από τη λήξη
του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου

Κρατική Ορχήστρα Αθηνών
Τζον Γουόρνερ | αρχιμουσικός

ΕΡΙΧ ΒΟΛΦΓΚΑΝΓΚ ΚΟΡΝΓΚΟΛΝΤ (1897 – 1957)
Κοντσέρτο για βιολί και ορχήστρα σε ρε μείζονα, έργο 35
• Ρόμαν Σίμοβιτς / βιολί

Διάλειμμα

ΓΚΟΥΣΤΑΒ ΜΑΛΕΡ (1860 – 1911)
Συμφωνία αρ.5

Κρατική Ορχήστρα Αθηνών | Αρχιμουσικός
Το βόδι στη στέγη, έργο 58
ΝΤΑΡΙΟΥΣ ΜΙΛΙΑ (1892 – 1974)
ZAKIMPER (1890 – 1962)
- Concertino da camera (Κοντσερτίνο δωματίου)
για δύο σάζοφωνο και σύνολο δωματίου
- *Στάθης Μανωλάκης* / δύο σάζοφωνο
- Divertissement
KAMIF ZAIN-ZANIS (1835 – 1921)
Κοντσέρτο για πιάνο και ορχήστρα αρ.2
σε σολ ελάσσονα, έργο 22
• *Νεφέλη Μουσούρα* / πιάνο

ΕΠΟΜΕΝΗ ΣΥΝΑΝΤΙΑ
Παρασκευή 7 Νοεμβρίου
22:00
Μέγαρο Μουσικής Αθηνών | Αίθουσα Χρήστος Λαμπράκης
Late night με την Κ.Ο.Α.

Η Κρατική Ορχήστρα Αθηνών επικορνηγείται από το Υπουργείο Πολιτισμού

Χορηγός
Τεχνολογικής Υποστήριξης
SysteCom

Χορηγός
Μετακινήσεων
SKY express

Χορηγός
Φιλοξενίας
CROWNE PLAZA
HOTELS & RESORTS

Χορηγοί Επικοινωνίας
EPT
EPT news
2027
AYE TERO
30
Kosmos
BOYAH TV
LIFO
culture
now.gr
POPAGANDA
monopoli.gr
classicalmusic.gr
ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΡΑΔΙΟΦΟΝΙΑ
ΕΡΤ
ΕΡΤ2
ΕΡΤ3
ΕΡΤ4
ΕΡΤ5
ΕΡΤ6
ΕΡΤ7
ΕΡΤ8
ΕΡΤ9
ΕΡΤ10
ΕΡΤ11
ΕΡΤ12
ΕΡΤ13
ΕΡΤ14
ΕΡΤ15
ΕΡΤ16
ΕΡΤ17
ΕΡΤ18
ΕΡΤ19
ΕΡΤ20
ΕΡΤ21
ΕΡΤ22
ΕΡΤ23
ΕΡΤ24
ΕΡΤ25
ΕΡΤ26
ΕΡΤ27
ΕΡΤ28
ΕΡΤ29
ΕΡΤ30
ΕΡΤ31
ΕΡΤ32
ΕΡΤ33
ΕΡΤ34
ΕΡΤ35
ΕΡΤ36
ΕΡΤ37
ΕΡΤ38
ΕΡΤ39
ΕΡΤ40
ΕΡΤ41
ΕΡΤ42
ΕΡΤ43
ΕΡΤ44
ΕΡΤ45
ΕΡΤ46
ΕΡΤ47
ΕΡΤ48
ΕΡΤ49
ΕΡΤ50
ΕΡΤ51
ΕΡΤ52
ΕΡΤ53
ΕΡΤ54
ΕΡΤ55
ΕΡΤ56
ΕΡΤ57
ΕΡΤ58
ΕΡΤ59
ΕΡΤ60
ΕΡΤ61
ΕΡΤ62
ΕΡΤ63
ΕΡΤ64
ΕΡΤ65
ΕΡΤ66
ΕΡΤ67
ΕΡΤ68
ΕΡΤ69
ΕΡΤ70
ΕΡΤ71
ΕΡΤ72
ΕΡΤ73
ΕΡΤ74
ΕΡΤ75
ΕΡΤ76
ΕΡΤ77
ΕΡΤ78
ΕΡΤ79
ΕΡΤ80
ΕΡΤ81
ΕΡΤ82
ΕΡΤ83
ΕΡΤ84
ΕΡΤ85
ΕΡΤ86
ΕΡΤ87
ΕΡΤ88
ΕΡΤ89
ΕΡΤ90
ΕΡΤ91
ΕΡΤ92
ΕΡΤ93
ΕΡΤ94
ΕΡΤ95
ΕΡΤ96
ΕΡΤ97
ΕΡΤ98
ΕΡΤ99
ΕΡΤ100

LIFO PODCASTS
Συμφωνική Μουσική - Ιστορίες
Ακούστε τα Podcasts
της Κρατικής Ορχήστρας Αθηνών
εδώ:

ΣΥΝΔΕΘΕΙΤΕ
ΜΑΖΙ ΜΑΣ
@athensstateorchestra

Υπεύθυνη έκδοσης
Αίλη Φιδετζή
Σύνταξη κειμένων
Τίτος Γουβέλης
Σύλληψη ιδέας
& σχεδιασμός
Κωνσταντίνος Δακανάλης

Η ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΑΘΗΝΩΝ ΕΠΙΚΟΡΝΗΓΕΙΤΑΙ
ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
Καλλιτεχνικός Διευθυντής
Λουκάς Καρυτινός
Η Κρατική Ορχήστρα Αθηνών έχει την έδρα της
στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών ως Resident Orchestra

Απόηχοι πολέμου: Μάλερ και Κόρνγκολντ

80 χρόνια από τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου

ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ
Αίθουσα Χρήστος Λαμπράκης

ΕΡΙΧ ΒΟΛΦΓΚΑΝΓΚ ΚΟΡΝΓΚΟΛΝΤ
(1897 – 1957)
Κοντσέρτο για βιολί και ορχήστρα σε ρε μείζονα, έργο 35

1. Moderato nobile

2. Romance. Andante

3. Finale. Allegro assai vivace

Ένα σπάνιων ικανοτήτων «παιδί-θαύμα» στη σύνθεση, ο Έριχ Βόλφγκανγκ Κόρνγκολντ κέρδισε από πολύ μικρή ηλικία τον θαυμασμό του βιεννέζικου κοινού αλλά και μεγάλων συνθετών, όπως ο Γκούσταβ Μάλερ και ο Ρίχαρντ Στράους, γράφοντας έργα αδιανόητης ωριμότητας. Από νωρίς απέδειξε (κυρίως με τις συγκλονιστικές του όπερες που για χρόνια θριάμβευαν σε λυρικά θέατρα της Ευρώπης) την ικανότητά του να γράφει μακρές λυρικές μελωδίες και να τις υποστηρίζει με αισθησιακές αρμονίες. Έτσι, δεν εκπλήσσει η συμπάθεια του συνθέτη για το βιολί, ως κατεξοχήν μελωδικό όργανο, που αποδεικνύεται έμπρακτα από τη συχνή αξιοποίησή του σε σημαντικές σολι-στικές ενότητες στα συμφωνικά έργα και στις όπερες της νεότητάς του. Ωστόσο, το Κοντσέρτο για βιολί είναι ένα πολύ μεταγενέστερο έργο. Σχηματοποιήθηκε κατά τα έτη 1945-1946, σε μία περίοδο που ο Κόρνγκολντ, εγκατεστημένος προ πολλού στο Λος Άντζελες (από τα τέλη της δεκαετίας του ’30) και καταξιωμένος πλέον ως συνθέτης κινηματογραφικής μουσικής για το Χόλυγουντ (βραβευ-μένος με Όσκαρ το 1939), επιθυμούσε έντονα να επιστρέψει στη σύνθεση συμφωνικής μουσικής. Το Κοντσέρτο αρχικά ήταν παραγγελία του μεγάλου Πολωνού βιολιστή Μπρονισλάβ Χούμπερμαν αλλά τελικά εκτελέστηκε για πρώτη φορά από τον μεγάλο ομότεχνό του Γιάσα Χάιφets υπό τη δι-εύθυνση του Βλαντιμίρ Γκόλσμαν στις 15 Φεβρουαρίου 1947 στο Σαιντ Λούις των Ηνωμένων Πολι-τειών. Το συμβόλαιο του Κόρνγκολντ με τη Warner Bros. του έδινε πλήρη ελευθερία στη χρήση της μουσικής του κι έτσι όλα τα θέματα του Κοντσέρτου προέρχονται από προγενέστερη (1936-1939) κινηματογραφική του μουσική. Η γραφή του Κοντσέρτου, όπως συμβαίνει και σε όλα τα έργα του Κόρνγκολντ (κινηματογραφικά και μη), είναι πληθωρικά μετα-ρομαντική, με εξωστρεφή μελωδι-κότητα, περίτεχνο αρμονικό πλούτο, πληθωρική ενορχήστρωση και έντονα εκφραστική, ρυθμική πλαστικότητα. Το σόλο βιολί αναδεικνύεται κυρίως για τις λυρικές του αρετές, χωρίς να λείπουν και αρκετές ευκαιρίες δεξιοτεχνικής προβολής, ειδικά στο παιγνιώδες φινάλε.

ΓΚΟΥΣΤΑΒ ΜΑΛΕΡ
(1860 – 1911)
Συμφωνία αρ. 5

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

1. Trauermarsch. In gemessenem Schritt. Streng. Wie ein Kondukt (Πένθιμο εμβατήριο. Με μετρημένο βηματισμό. Αυστηρά. Σαν μία πομπή)

2. Stürmisch bewegt, mit größter Vehemenz (Με θυελλώδη κίνηση, με μέγιστη ορμή)

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

3. Scherzo. Kräftig, nicht zu schnell (Ρωμαλέα. Όχι πολύ γρήγορα)

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

4. Adagietto. Sehr langsam (Πολύ αργά)

5. Rondo - Finale. Allegro

Το 1897 ο Γκούσταβ Μάλερ ανέλαβε την περίοπτη θέση του αρχιμουσικού στην Όπερα της Βιέννης, την οποία και επρόκειτο να διατηρήσει για μία δεκαετία. Τον Φεβρουάριο του 1901, υπέστη αιφνίδια εντερορραγία που παρά λίγο να αποβεί μοιραία για τη ζωή του. Αναγκάστηκε να χειρουργηθεί και κα-τόπιν να μειώσει για ένα διάστημα τον αριθμό των εμφανίσεών του· λίγο μετά διέκοψε και τη συνερ-γασία του με τη Φιλαρμονική Ορχήστρα της Βιέννης. Το ερχόμενο καλοκαίρι, έχοντας πια αναρρώσει πλήρως, πέρασε τις διακοπές του στην καινούρια του εξοχική κατοικία στην περιοχή της Καρινθίας (νότια Αυστρία), κοντά στις όχθες της λίμνης Wörth. Παρά το ότι είχε βρεθεί τόσο κοντά στον θάνα-το λίγο καιρό πριν, το καλοκαίρι αυτό υπήρξε για τον Μάλερ δημιουργικότατο· τότε ξεκίνησε μεταξύ άλλων και η σύνθεση της Πέμπτης του Συμφωνίας, που ολοκληρώθηκε το επόμενο καλοκαίρι. Στους ενδιάμεσους μήνες, ο Μάλερ είχε γνωρίσει και παντρευτεί (Μάρτιος 1902) τη σύντροφο της ζωής του, Άλμα Σίντλερ. Η Πέμπτη Συμφωνία σχετίζεται -εμμέσως πλην σαφώς- με τα ανωτέρω γεγονότα στη ζωή του Μάλερ, υπό την έννοια ότι ο Θάνατος και ο Έρωτας αποτελούν ευδιάκριτα συστατικά στοιχεία του μουσικού της νοήματος. Ωστόσο, ο συνθέτης απέφυγε επιμελώς να συνδέσει ευθέως τη μουσική της Πέμπτης με συγκεκριμένες προγραμματικές ιδέες, γεγονός που συνιστούσε σημαντική καινοτομία γι’ αυτόν. Κατ’ αναλογία, απομακρύνθηκε από την αξιοποίηση της ανθρώπινης φωνής ως συστατικού στοιχείου της συμφωνικής μουσικής του γλώσσας ακούμενος σε μικρές, σύντομες παραπομπές σε μοτίβα τραγουδιών του. Στην Πέμπτη, ο Μάλερ στράφηκε προς μία πιο αφηρημένη, υποκειμενική και δαιδαλώδη δομικά γραφή, εξίσου φορτισμένη συναισθηματικά με αυτή προηγούμενων συμφωνικών του έργων αλλά και πιο ανοικτή σε διαφορετικές αναγνώσεις. Έχοντας πλήρη συναίσθηση αυτών των καινοτομιών, πρώτος ο Μάλερ επεσήμανε τις δυσκολίες κατανόησης που δυνητικά έκρυβε η Πέμπτη, αν και αυτή σήμερα είναι καθιερωμένη ως μία από τις πιο δημοφιλείς του συμφωνίες. Αξίζει επίσης να σημειωθεί η έμφαση που εν προκειμένω έδωσε ο συνθέτης στη διαύγεια της ενορχήστρωσης, παρά το ότι αξιοποίησε όπως και στο παρελθόν μία τεράστια ορχήστρα. Δεν είναι τυχαίο πως μέχρι το τέλος της ζωής του, ο Μάλερ συνέχιζε να κάνει διορθώσεις στην ενορχήστρωση της Πέμπτης, παραδεχόμενος μάλιστα πως αρχικά είχε υποπέσει σε πληθώρα «λαθών» που έχρηζαν αναθεώρησης. Η Συμφωνία χωρίζεται σε τρεις ενότητες. Η πρώτη, στην οποία περιλαμβάνονται τα δύο αρχικά μέρη,

διαπνέεται από μία αίσθηση «τέλους», που μπορεί να νοηθεί ως τέλος μίας ζωής αλλά και μίας ολόκληρης εποχής. Το πρώτο μέρος, ένα μακάβριο, πένθιμο εμβατήριο, κινείται ως επί το πλείστον σε μελανά, θρηνητικά ηχοχρώματα. Το εναρκτήριο σόλο της τρομπέτας δίνει άμεσα ένα σαφές στίγμα δραματικότητας, που κυριαρχεί ως την εμφάνιση ενός νέου θέματος στα έγχορδα, σε πιο χαμηλούς τόνους αυτή τη φορά, που παραπέμπει στο τραγούδι του Μάλερ «Ο μικρός τυμπανιστής» από τη συλλογή «Το μαγικό κόρνο του αγοριού» (το τραγούδι αναφέρεται σε ένα νεαρό αγόρι που οδηγείται προς εκτέλεση). Ο θρήνος του πρώτου μέρους μεταμορφώνεται στο δεύτερο σε παθιασμένη οργή. Η ατμόσφαιρα εδώ είναι εμφανώς εκρηκτική: με σκληρές χειρονομίες, εξπρεσιονιστικής έντασης, ο συνθέτης σκιαγραφεί μία άγρια και μοιραία επώδυνη (εσωτερική) σύγκρουση χωρίς ορατή διέξοδο. Προς στιγμήν όμως, τα χάλκινα φαίνεται να προσφέρουν μία ανεπαίσθητη αχτίδα φωτός, αρχίζοντας να παίζουν ένα θριαμβευτικό θέμα (σαν χορικό) που ποτέ όμως δεν ολοκληρώνεται – δεν έχει έρθει ακόμα αυτή η στιγμή. Την τραγική αυτή ατμόσφαιρα έρχεται να διαλύσει το τρίτο μέρος, που συνιστά από μόνο του τη δεύτερη ενότητα και το κομβικό σημείο όλης της Συμφωνίας. Το μεγαλύτερο σε διάρκεια μέρος όλου του έργου (και το εκτενέστερο σκέτσο σε συμφωνία του Μάλερ εν γένει), προσλαμβάνει τις πιο ετερόκλητες διαστάσεις κατά τρόπο σχεδόν «σχιζοφρενικό». Έτσι, στο πλαίσιο μίας μακράς αναπτυσιακής διαδρομής, παρατίθεται πληθώρα θεματικών στοιχείων, που έχουν έντονα χορευτική διάσταση, άλλοτε πιο κοντά στον παραδοσιακό αυστριακό χορό *Ländler* και άλλοτε στο γρηγορό-τερο βαλς. Ο ίδιος ο Μάλερ αναφερόμενος στο μέρος αυτό χρησιμοποίησε εύστοχα τη φράση «ο άνθρωπος στο πλήρες φως της μέρας, στο ζενίθ της ζωής». Φυσικά, δεν λείπουν και επεισόδια με-λαγχολικού χαρακτήρα, στα οποία πρωταγωνιστεί το σόλο κόρνο. Τα δύο τελευταία μέρη (που γράφτηκαν το καλοκαίρι του 1902) συναποτελούν την τρίτη ενότητα του έργου. Ο Μάλερ, διάγοντας εύλογα μία περίοδο ψυχικής ευφορίας μετά τον γάμο του, συνέθεσε το *Adagietto* για έγχορδα και άρπα ως μία εκ βαθέων έκφραση του έρωτά του για την Άλμα, υπό τη μορφή ενός αισθησιακού «τραγουδιού χωρίς λόγια». Με θεματικές παραπομπές στο τραγούδι «Εί-μαι χαμένος στον κόσμο» (από τα *Rückert Lieder*) αλλά και σε ένα μοτίβο από το δράμα του Ρίχαρντ Βάγκνερ *Τριστάνος και Ιζόλδη* (με μία αισθαντική κατιούσα έβδομη), το *Adagietto* λειτουργεί ως αι-θέριο ιντερμέτζο ανάμεσα στο τρίτο και το πέμπτο μέρος της Συμφωνίας, αποτελώντας συγχρόνως μία σύνθεση που εκπλήσσει με την πυκνότητα και με το ειδικό της βάρος, γεγονός που δικαιολογεί το ότι κάποιες φορές παρουσιάζεται και με το ειδικό της έκδοσης της Συμφωνίας. Η κατάφαση του Έρωτα συμπληρώνεται με την πηγαία κατάφαση της Ζωής, που αποδίδεται με πανηγυρικούς τόνους στο φινάλε. Η λιτή αρχή του, με αλληπάλληλα σολιστικά περάσματα από το κόρνο, το όμποε, το φαγκότο (μοτίβο από το τραγούδι «Ύμνος της υψηλής σκέψης») και το κλαρινέτο, είναι μάλλον παραπλανητική, δεδομένου ότι από εκεί και μετά η γραφή είναι άκρως πληθωρική και κατά διαστήματα περίτεχνα αντιστικτική. Η συνθετική αυτή επιλογή και πρακτική οφείλεται, σύμφωνα με κάποιους, στο ότι ο Μάλερ κατά την περίοδο ανάρρωσής του από την εντερορραγία μελέτησε σε βάθος το έργο του Μπαχ και σε έναν βαθμό επηρεάστηκε από αυτό. Το χορικό που έκανε μία αποτυχημένη απόπειρα εμφάνισης στο δεύτερο μέρος επιστρέφει πλέον προς το τέλος του πέμπτου μέρους με τη δέουσα μεγαλοπρέπεια, ως θριαμβευτική κατάληξη όλης της Συμφωνίας. Είναι ο τελευταίος σταθμός μίας περιπειτειώδους διαδρομής με αρκετά απρόβλεπτα, πισωγυρίσματα, ήττες και νίκες, από την τραγικότητα και την παραίτηση του πρώτου μέρους μέχρι την ασκίαση και αμετάκλητη επικράτηση της αισιοδοξίας.

ΡΟΜΑΝ ΣΙΜΟΒΙΤΣ

Ένας από τους πιο σημαντικούς βιολιστές παγκοσμίως, γνωστός στο κοινό για τη λαμπερή δεξιοτεχνία, την πηγαία εκφραστικότητα και την απερι-όριστη φαντασία του, ο Ρόμαν Σίμοβιτς έχει βραβευθεί σε πολλούς μεγάλους διεθνείς διαγωνισμούς και έχει συμπράξει ως σολίστ με κορυφαίες ορχήστρες διεθνώς, όπως η Συμφωνική του Λονδίνου, η Ορχήστρα του Θεάτρου Μαρίνσκυ, η Ορχήστρα Δωματίου Φραντς Λιστ της Ουγγαρίας, η Καμεράτα του Σάλτσμπουργκ, η Καμεράτα της Βέρνης, η Φιλαρμονική της Πράγας κ.ά. υπό τη διεύθυνση μεγάλων αρχιμουσικών (Βαλέρι Γκεργκίεφ, Τζαναντρέα Νοσέντα, Πάαβο Γιέρβι, Αντόνιο Παππάνο κ.ά.). Εμφανίζεται τακτικά σε φεστιβάλ σε Αγ. Πετρούπολη, Μόσχα, Σερβία, Κροατία, Ελβετία, Νορβηγία και Ιταλία συνεργαζόμενος με προβεβλημένους καλλιτέχνες, όπως οι Λεωνίδας Καβάκος, Γιούτζα Γουάινγκ, Μίσα Μάισκυ, Σλόμπο Μιντς και Ζανίν Γιάνσεν. Είναι ιδρυτικό μέλος του διακεκριμένου Κουαρτέτου Rubikon, ενώ έχει πραγματοποιήσει masterclasses σε Η.Π.Α., Ηνωμένο Βασίλειο. Ν. Κορέα, Σερβία, Μαυροβούνιο και Ισραήλ. Παράλληλα είναι εξάρχων της Συμφωνικής Ορχήστρας του Λονδίνου. Παίζει με βιολί Στραντιβάρι του 1709.

ΤΖΟΝ ΓΟΥΟΡΝΕΡ

Διανύοντας την τέταρτη σεζόν ως μουσικός διευθυντής της Όπερας της Οξφόρδης, ο Τζον Γουόρνερ έχει διευθύνει παραγωγές όπερας (Τραβιάτα, Μα-γικός Αυλός κ.ά.), γκαλά και εκπαιδευτικές συναυλίες. Έχει επίσης διευθύνει ένα ευρύ φάσμα από όπερες (από Μότσαρτ μέχρι Πουτσίνι και Γιάνατσεκ) στο Παλάτι Τεχνών της Βαλένθια, το Θέατρο των Ηλυσίων Πεδίων στο Παρίσι κ.α. Τα τελευταία χρόνια έχει συνεργαστεί με σημαντικές ορχήστρες, όπως η Κρατική Φιλαρμονική της Σλοβακίας, η Συμφωνική του Βερολίνου, η Συμφωνική της Αρμενίας, η Συμφωνική του Λονδίνου και η Φιλαρμονική του BBC. Με την «Ορχήστρα για τη Γη», που ο ίδιος ίδρυσε το 2017, ο μάεστρος παρουσιάζει προγράμματα που φέρνουν κοντά τη μουσική και τη φύση, συχνά σε απρόσμενες τοποθεσίες και σε συνεργασία με επιστήμονες, καλλιτέχνες και οικολογικές οργανώσεις. Ο Γουόρνερ σπούδασε μουσική στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης αποφοιτώντας με υψηλές διακρίσεις. Αρθρογραφεί τακτικά στο Wagner Journal και ακαδημαϊκά του πονήματα εκδίδονται από τον οίκο Routledge. Δίνει τακτικά διαλέξεις στο Ινστιτούτο Curtis στη Φιλαδέλφεια και στο Πανεπιστήμιο Johns Hopkins (Η.Π.Α.).